

Diarienummer: xxx

Huddinge

Yttrande till inriktningsärende 2025–2027

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Nämndspecifik omvärldsanalys	4
Konsekvenser av nämndens ekonomiska ramar i inriktningsärendet.....	5
Investeringar.....	8
Lokalresursplan.....	8
Eventuella förändringar av taxor och avgifter.....	8

Anvisning

För information om innehåll under respektive rubrik, se instruktion som har skickats ut via e-post.

Sammanfattning

Inriktningsärendet beskriver de ekonomiska förutsättningarna för planeringsperioden 2025–2027 och innehåller preliminär ekonomiplan för kommunen och kommunkoncernen, preliminära budgetramar för nämnder och preliminär investeringsplan för kommunkoncernen.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens preliminära budgetram för 2025 motsvarar en minskning med 10,4 miljoner kronor eller -1,3 procent jämfört med 2024. Ramen innehåller ingen kompensation för pris- och löneökningar, däremot kompensation för 2,8 procents ökning av programpris för gymnasieskolan, höjd riksnorm för ekonomiskt bistånd samt nämndens pensionskostnader.

Nämnden ser en viss risk för ökade försörjningskostnader mot bakgrund av en fortsatt lågkonjunktur och av SKR prognostiserad riks för ökad arbetslöshet samt oro i omvärlden. Kostnadsutvecklingen ställer krav på en fortsatt hög effektiviserings- och anpassningstakt i nämndens verksamhet.

Nämndens ekonomiska utveckling under 2024 pekar mot ett mindre överskott relativt budget.

Nämnds-specifik omvärldsanalys

I omvärldsanalysen nedan redovisas de omvärldsfaktorer som kan komma att få påverkan på nämndens uppdrag på lång och kort sikt kopplat till ökade eller minskade kostnader.

Framåtblick

Gymnasieverksamheten prognostiserar en utökad volym under perioden. Volymerna inom arbete och försörjning beräknas fortsätta minska förutsatt att den prognostiserade arbetslösheten inte påverkar försörjningsstödet negativt. För flertalet verksamheter ökar också kostnaderna per enhet, till exempel i form av höjda programpriser inom gymnasieverksamheten, löneökningar, hyror, inflation som påverkar riksnorm, mat- och övriga driftskostnader, etc.

SKR prognostiserar för en uppgång i arbetslösheten inom perioden och därmed kan behovet av försörjningsstöd komma att öka. Förvaltningens bedömning är att en genomsnittlig kostnadsökning då kan komma att motsvara 125 tusen kronor per hushåll och år.

Befolkning och elever

En ökning prognostiseras även inom Stockholms län där antalet elever förväntas öka med drygt 7 100 mellan 2024–2026 (Storsthlm, Gymnasiebehovet 2023). I de senaste framskrivningarna anges en ökning med 1 100 16-åringar år 2026 jämfört med årets antal. Redan 2027 förväntas dock en motsvarande minskning. Från 2028 och några år framåt förväntas endast mindre förändringar. Volymerna i inriktningsärendet är nedjusterade i linje med de nya prognoserna.

Förändrad gymnasieorganisation

En stor del av Huddinge kommuns folkbokförda gymnasieelever väljer att studera i en friskola eller en kommunal skola i en annan kommun i regionen. Inflödet av gymnasieelever till Huddinges kommunala gymnasieskolor från andra kommuner understiger utflödet. Stärkt attraktivitet är viktigt för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden under kommande period. Tillsammans med utökad antagning till program med högt söktryck är översyn av programutbud samt tydlig profilering och marknadsföring viktiga insatser för att stärka kommunens gymnasiekoncern och minska intern konkurrens om elever.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden genomför ett förändringsarbete utifrån ett strukturprogram för gymnasieverksamheten som innebär en övergripande strategi för de kommunala gymnasieskolorna avseende storlek, lokaler och struktur. I ett längre perspektiv förväntas arbetet leda till minskade nettokostnader för gymnasieverksamheten, inte minst genom minskat elevflöde ut från kommunen.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningens volymutveckling bedöms rymmas inom budgeterad ram med tillskott från statsbidrag via Skolverket. Osäkerhetsfaktor i sammanhanget är dels utvecklingen i omvärlden som kriget i Ukraina, lågkonjunktorens effekter där ökad arbetslöshet kan öka behovet av vuxenutbildning, att statens bidrag till vuxenutbildning förändras och återgår till nivåer innan pandemin samt utfallet av regeringens utredningar och förslag exempelvis inom området *Skärpta krav SFI*.

Arbetsmarknadsinsatser

Inom verksamheten med arbetsmarknadsinsatser prognostiserar förvaltningen att uppdraget kan utföras inom budgeterad ram. Verksamhetens förutsättningar kan komma att ändras till följd av utfallet av regeringens flera utredningar inom området, exempelvis *Aktivitetsplikt - deltagande i heltidsaktiviteter för rätt till försörjningsstöd*.

Kriget i Ukraina

Massflyktsdirektivet är förlängt till mars 2026. Sedan 1 juli 2024 har ukrainare som haft beslut enligt massflyktsdirektivet i två år och avser att stanna minst ett år till kan folkbokföra sig i Sverige. Detta innebär att dessa personer då har rätt att bland annat ta del av insatser från Arbetsförmedlingen och söka ersättning från bland annat Försäkringskassan och socialtjänsten. Detta bedöms inte påverka antalet anvisade till kommunen. 2024 års kvot beräknas fortfarande vara runt 60 individer. För kommande år är kvoten ännu ej beslutad.

Flyktingmottagande

Migrationsverkets huvudscenario är ett minskat flyktingmottagande under 2025 jämfört med 2024. Huddinge kommuns anvisningstal för nyanlända som ska bosättas enligt bosättningslagen är 7 personer för 2024, och antagandet är att anvisningstalet för 2025 blir något mindre. Mottagandet är finansierat av statliga medel. Totala antalet flyktingar inom etableringen, för vilka kommunen erhåller schablonersättning, minskar kraftigt de kommande åren med anledning av det låga mottagandet 2024 och 2025. Då allt färre flyktingar anvisas till Huddinge minskar ersättningen från Migrationsverket. Förvaltningen bedömer att ersättningen från Migrationsverket kommer att gå från nuvarande 13 miljoner kronor per år till 2 miljoner kronor per år för 2027.

Feriepraktik och annan verksamhet för ungdom

Ungdomar under 18 år har utmaningar att hitta sommarjobb och att på andra sätt etablera sig i studier eller arbete. Av det skälet bedriver många kommuner, i likhet med Huddinge, praktikverksamhet för ungdomar såväl under läsåret som under sommarlovet.

Kostnaderna för detta påverkas av att arbetsgivaravgiften har höjts från 19 procent till 33 procent för ungdomarna. Höjningen av arbetsgivaravgiften innebär en ökad kostnad för förvaltningen om cirka en miljon fyra hundra tusen kronor.

Kommande lagändringar

Utlänningar med tillfälligt skydd (i huvudsak ukrainare) kan från och med november 2024 folkbokföra sig i Sverige, givet att de vistats i landet i ett år. Samtidigt ges dessa individer tillgång till exempelvis föräldrapenning och ekonomiskt bistånd. Dock har gruppen inte rätt till bosättningsbaserade socialförsäkringsförmåner som barnbidrag eller bostadsbidrag. I april 2024 bodde knappt 1 100 ukrainare i Huddinge, varav tre av fyra är i arbetsför ålder. SKR har påtalat att reformen kan leda till en ökning av ekonomiskt bistånd. Förvaltningens bedömning är att gruppen har en relativt god förankring på arbetsmarknaden och inte kommer föranleda någon betydande ökning av ekonomiskt bistånd. Denna fråga kommer dock följas fortlöpande.

Regeringen har initierat ett stort antal utredningar och förslag med möjlig påverkan på förvaltningens verksamheter. Regeringen vill bland annat se ökade krav på kvalitet och behörighet samt kurstider inom SFI utifrån en lagändring vilken kan komma att påverka kommunens kostnader för vuxenutbildningen framöver. Denna lagändring föreslås träda i kraft från och med den 1 januari 2025.

Konsekvenser av nämndens ekonomiska ramar i inriktningsärendet

Övergripande

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har inte skäl att påtala förändringar i relation till de volymprognoser som beskrivs i inriktningsärendet och bedömer att uppdraget kan utföras inom föreslagna ramar enligt nedan:

2023	2024	2025	2026	2027
817,3	830,8	820,3	826,4	828,8

Gymnasie- och Arbetsmarknadsnämnden bekräftar slutsatsen att resurser och insatser för social hållbarhet behöver anpassas efter behoven i olika geografiska områden. Nämnden välkomnar därför det pågående

analysarbetet och det centrala anslaget, vilka tillsammans ger goda förutsättningar för nämnden att bidra till mer träffsäkra insatser i samarbete med övriga nämnder.

Gymnasieskola

Antalet Huddingeungdomar som är i gymnasieålder kommer enligt befolkningsprognosen 2023 att öka med cirka 220 stycken mellan åren 2025 och 2027. Det ger en ungefärlig årlig volymökning enligt tabellen.

	Prognos2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Antal 16–18 åringar enligt prognos	4 727	4 950	4 947
Nettoändring antal ungdomar i gymnasiet jmf med året innan	+40 st.	+223 st.	-3 st.

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen bedömer att volymprognoserna i inriktningsärendet är korrekta.

Huddinge kommun ingår i en gemensam gymnasierregion tillsammans med övriga kommuner i Stockholms län och Håbo kommun. Inom den gemensamma gymnasierregionen finns gemensamma programpriser och ett gemensamt strukturtillägg för att bidra till likvärdiga förutsättningar. Varje år ska samverkande kommuner besluta om programpriser och strukturtillägg.

Rekommendation om programpriser inom gymnasierregionen beslutas av StorSthlm:s styrelse i juni varje år. I år rekommenderar styrelsen en uppräkning om 2,8 procent med anledning av ökade kostnader.

Antalet elever med behov av utökat stöd för att klara av sina studier ökar varje år, vilket kräver mer resurser och därmed ökar kostnaderna. Nuvarande programprismodell inom gymnasierregionen ger inte ersättning för denna utveckling

Anpassad gymnasieskola

Programpriser för anpassad gymnasieskola beslutas av kommunen. Historiskt har prisutvecklingen varit identisk med densamma för gymnasieskolan.

Flera faktorer påverkar strömningen mellan anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola, vilket försvårar prognostisering. Det rör till exempel hur länge eleven stannar i grundskolan eftersom gymnasieskola är en frivillig skolform.

Antalet elever i anpassad gymnasieskola bedöms öka med ungefär fem elever till år 2025, sedan minska med fem elever till år 2026 för att åter öka med fem elever under till år 2027. Snittkostnaden för en elev i anpassad gymnasieskola är 300 tusen kronor per elev och år.

Förvaltningen ska utreda om det är möjligt att utöka antalet elevplatser i egen regi. Om detta inte är möjligt kan förvaltningen behöva köpa dessa platser av andra aktörer vilket är dyrare än att erbjuda platser i egen regi.

	Prognos2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Nettoändring antal ungdomar i anpassad gymnasieskola jmf med året innan	+5	-5	+5

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningens volymutveckling bedöms rymmas inom budgeterad ram med tillskott från statsbidrag via Skolverket. Tidigare nämnda omvärldsfaktorer kan dock påverka förutsättningarna. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har beslutat om ett strukturprogram som en grund för att möjliggöra högre kvalitet samt säkerställa att utbildningarna leder till att fler Huddingebor får arbete. Vi har stärkt kopplingen och dialogen med näringslivet i Huddinge i samarbete med arbetsförmedlingen inom ramen för vår lokala överenskommelse. Genom nya lokaler har förvaltningen också påbörjat arbetet i riktning mot en mer effektiv användning. Vi fortsätter att utveckla den ekonomiska och kunskapsmässiga resultatuppföljningen.

Regeringen vill se ökade krav på kvalitet och behörighet samt kurstider inom SFI utifrån en lagändring vilken kan komma att påverka kommunens kostnader för vuxenutbildningen framöver. Denna lagändring föreslås träda i kraft från och med den 1 januari 2025.

Arbetsmarknadsinsatser

Inom verksamheten med arbetsmarknadsinsatser prognostiserar förvaltningen att uppdraget kan utföras inom budgeterad ram.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser

Inom verksamheten med arbetsmarknadsinsatser prognostiserar förvaltningen att uppdraget kan utföras inom budgeterad ram. Ett fortsatt effektiviseringsarbete kommer att fortgå för att dels anpassa utifrån klientvolym, dels anpassa de insatser vi erbjuder för att få fler Huddingebor i egen försörjning.

Bostäder för sociala ändamål och flyktingmottagande

Då allt färre flyktingar anvisas till Huddinge minskar ersättningen från Migrationsverket. Förvaltningen bedömer att ersättningen från Migrationsverket kommer att gå från nuvarande 13 miljoner kronor per år till 2 miljoner kronor per år för 2027.

Förvaltningen har idag hyresavtal för flyktingbostäder som väsentligt överstiger behovet. Hyreskostnaden för dessa uppgår till cirka 8,5 miljoner kronor per år vilket väsentligen täcks genom ersättning från Migrationsverket, då de boendes hyror inte täcker kostnaden för inhyrning. När denna ersättning minskar blir behovet att avveckla överflödiga bostäder än större.

En ny lagändring som enligt regeringens proposition syftar till att *"förbättra levnadsvillkoren för utlänningar med tillfälligt skydd och ge dem större möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden på ett ändamålsenligt och samhällsekonomiskt effektivt sätt"* trädde i kraft den 1 juli 2024. Enligt remissvar från SKR kan förslaget innebära en betydande ökning av kostnaderna för ekonomiskt bistånd. SKR bedömer att andelen som kommer att behöva kompletterande ekonomiskt bistånd i gruppen personer med tillfälligt skydd, samt kostnaderna per person, kommer att bli avsevärt högre som en konsekvens av att gruppen exkluderas från de bostättningsbaserade förmånerna. Lagändringen kan dessutom medföra vissa ökade kostnader för kommunerna avseende ekonomiskt bistånd för personer som är förhindrade att delta i etableringsinsatser.

Feriepraktiksgaranti

Med anledning av nämndens beslut om en feriepraktiksgaranti planerar förvaltningen en utökning av antalet feriepraktikplatser under 2025 vilket kan innebära en kostnadsökning. Feriepraktikens kostnader påverkas dessutom av den förändrade arbetsgivaravgiften.

Huddinge kommun som arbetsgivare har ambitionen att bistå med platser för feriepraktiken både inom kommunens egna förvaltningar och bolag samt via samarbeten med lokala föreningar och företag. Tillgång och fördelning av platser inom kommunkoncernens verksamhet kan ske genom kommunintern samverkan. Antalet tillgängliga platser inom respektive verksamhet kan planeras årligen efter dialog inom kommunledningen.

Övriga åtgärder för en effektivare verksamhet

Arbete och försörjning

Bedömningen är att verksamheten inom arbete och försörjning kan genomföra ytterligare kostnadseffektivisering genom samordning och effektivare processer som medger anpassning av organisationen. En kostnadsminskning om tre procent motsvarar cirka 5 miljoner kronor, total årsbudget är 135 miljoner kronor. Personalkostnaderna är 70 miljoner av vilket 60 miljoner kronor är fast anställd personal. Att minska ner personalstaten med fem miljoner kronor är fullt möjligt. Dessutom kan belopp i samma storleksordning frigöras genom att minska förvaltningens lokalanvändning då förvaltningens nuvarande lokalytor överstiger behovet.

Gymnasie- och vuxenutbildning

Ett större organisatoriskt omställningsarbete krävs, bland annat på grund av att den löpande kostnadsutvecklingen ökar fortare än programpriserna. Omställningen inkluderar också anpassning till minskat programutbud på Sjödalsgymnasiet. Det minskade programutbudet på Sjödalsgymnasiet kommer att få full effekt till år 2025/2026 och det kommer att minska den interna konkurrensen om elever mellan kommunens skolor, och ger ett mer effektivt lokalutnyttjande. Detta medför att en större del av programersättningen kan läggas på utbildning och mindre på lokaler, vilket gynnar kvalitetsutvecklingen.

Omställning, omlokalisering och arbetet med handlingsplanen utifrån strukturprogrammet för gymnasieskolan bör på sikt leda till minskade nettokostnader för gymnasieverksamheten, inte minst genom minskat nettoelevflöde ut från kommunen. Huddinges gymnasieskolor får ett minskat nettoutflöde när attraktiviteten har ökat så vi kan erbjuda fler platser på våra gymnasieskolor. Genom det minskade programutbudet på Sjödalsgymnasiet minskar kommunen antalet tillgängliga men tomma platser, vilket inte påverkar nettoflödet negativt. Målet är att öppna nya platser som fylls med elever i framtiden.

Hela resurssättningen bygger på att Huddinge tillämpar gymnasierregionens prissättning. Detta gäller inte vuxenutbildningen vars årsbudget är cirka 60 miljoner kronor. En minskning med tre procent kommer att behöva hanteras genom en minskning av driftkostnaderna.

Investeringar

Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen planerar inte för några investeringar under perioden och inte heller för att någon annan ska göra investeringar som påverkar förvaltningens kostnadsnivå.

Kostnaderna för de belysta förändringarna i lokalbehovsprognosen kommer att ha kostnadspåverkande effekter för förvaltningen efter planperioden.

Lokalresursplan

Flyktningbostäder

Förvaltningen har idag ett hyresavtal för 58 flyktningbostäder på Resedavägen 1–3 i Flemingsberg. Majoritet av dessa lägenheter står idag outhyrda. Hyreskostnaden uppgår till cirka 8,5 miljoner kronor per år. Hyreskostnaden har finansierats dels genom ersättning från migrationsverket och dels via hyresintäkter från de boende.

Ersättningen från migrationsverket kommer att minska kraftigt från nuvarande 13 miljoner kronor för 2024 till bedömt 2 miljoner kronor per år för 2027. Förvaltningen och Huddinge samhällsfastigheter har därför en pågående samverkan kring möjligheten att på Resedavägen 1–3 avsluta inhyrningen i förtid alternativt att förändra inhyrningen till att omfatta färre lägenheter. Nuvarande avtal sträcker sig till 2029-08-31 med en därefter kvarvarande investeringskostnad på cirka 20 miljoner kronor. Vid en avveckling av boendet på Resedavägen 1–3 behöver andra boendeanternativ finnas tillgängligt.

Lokalbehov inom gymnasieverksamheten

Östra gymnasiet

På Östra gymnasiet ser förvaltningen ett behov av att det under år 2025 påbörjas en förstudie avseende en ombyggnad av kök och diskrum (vilket också belyses i GAN:s lokalbehovsprogos för år 2025 och framåt). Efter att kök, diskrum och matsal byggdes har antalet serverade luncher ökat med mer än 200 portioner per dag.

Östra gymnasiet är idag en mycket attraktiv gymnasieskola med ett högt antal förstahandssökande elever som dessvärre inte kan erbjudas plats. En eventuell ombyggnad av ytor för att tillskapa fler elevplatser kan därför komma att aktualiseras någon gång under år 2025/2026 (vilket också belyses i GAN:s lokalbehovsprogos för år 2025 och framåt).

Sjödalsgymnasiet

Kostnader för avveckling av Sjödalsgymnasiets paviljonger vid Gymnasietorget uppkommer någon gång under sommaren/hösten år 2025. Avvecklingskostnaderna kommer att delas med BUF beräknat på hur länge respektive förvaltning har nyttjat paviljongerna. Parallellt med avveckling av paviljonger försvinner kostnaden för hyra av paviljongerna.

Anpassad gymnasieskola

Förvaltningen ska utreda om det finns ett behov av att utöka antalet platser för den anpassade gymnasieskolan. Om utredningen påvisar en platsbrist i den anpassade gymnasieskolan kommer ett arbete med att tillskapa lokaler att inledas under år 2025.

Lokalbehov inom vuxenutbildningen

Förvaltningen vill påtala vikten av att lokallösningen för vuxenutbildningen, som omlokaliseras med anledning av kommunhusprojektet, påskyndas under 2025 för att möjliggöra en högkvalitativ verksamhet över tid.

Eventuella förändringar av taxor och avgifter

Inom gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden finns inga taxor och avgifter av ekonomisk betydelse.